

Павлова О.Г.

кандидат пед педагогічних наук,
викладач кафедри педагогіки, психології,
початкової освіти та освітнього менеджменту
*Комунального закладу «Харківська гуманітарно-
педагогічна академія» Харківської обласної ради*
м. Харків, Україна

Денисова М.І.

студентка психолого-педагогічного факультету
*Комунального закладу «Харківська гуманітарно-
педагогічна академія» Харківської обласної ради*
м. Харків, Україна

ВСЕБІЧНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ЯК ОДИН ІЗ АСПЕКТІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Модернізація більшості компонентів освітнього процесу на всіх ступенях об'єктивно підвищує вимоги до педагогів, змушуючи нас по-новому поглянути на процес здобуття вищої педагогічної освіти. Розглядаючи основні положеннями Нової Української Школи ми можемо констатувати, що зміни процесу навчання та виховання в загальноосвітніх навчальних закладах неможливі, без вдосконалення підготовки майбутніх педагогічних працівників. «Один з головних принципів НУШ – умотивований учитель». Це означає, що метою НУШ для вчителя є сприяння його професійному та особистому зростанню [1].

Основою розуміння всебічного розвитку людини є переконання багатогранності і взаємозалежності різних сторін її особистості. Без підвищення професійного, інтелектуального, особистісного, духовного та ін. рівнів особистості вчителя, які мають відповідати сучасним запитам суспільства, неможливо підвищити якість освіти. Отже, всебічний розвиток педагога можна

визначити як одну з основ позитивних професійних змін, передумовою успішного професійно-педагогічного зростання.

Проблематика підготовки майбутніх учителів висвітлювались у працях багатьох науковців: педагогічні засади та закономірності професійної освіти (І. Зязюн, В. Кремень, В. Ковальчук, Н. Ничкало, С. Сисоєва та ін.); теоретичні та практичні аспекти підготовки майбутніх учителів (В. Гетта, О. Коберник, Г. Левченко, В. Мадзігон, В. Сидоренко, Д. Тхоржевський та ін.); інноваційні процеси в галузі освіти (І. Бех, І. Зязюн, В. Кремень, В. Мадзігон, О. Савченко, М. Ярмаченко та ін.). Професійна підготовка майбутніх учителів спрямована на зміни в професійних мотивах і цінностях, спеціальних знаннях і вміннях, рефлексивній поведінці та професійно значущих особистісних якостях суб'єктів.

Свої роботи темі розвитку вчителя в умовах НУШ та впровадження Державного стандарту присвятили Р. Шиян, Т. Гільберг, І. Большакова, К. Пономарьова, С. Скворцова та інші.

Погляди та ідеї педагогів ХХ-ХХІ століття тісно переплітаються з баченнями Нової української школи. Так, Ш. Амонашвілі, наприклад, є розробником оригінальної гуманної педагогіки, яка зорієнтована на особистість дитини, тобто її можна пов'язати з принципом дитиноцентризму сьогодення. І. Волков – один із ініціаторів педагогіки співробітництва, ідеї якої є ключовими аспектами сучасної системи освіти. М. Гузик, засновник та керівник Авторської школи М. Гузика, представив свій заклад як експериментальну школу всеукраїнського рівня з проблем організації диференційованого особистісно-орієнтованого навчання, розвитку та виховання учнів, що також є схожим на принципи навчання у наші дні. Проте, на нашу думку, найбільш схожа з НУШ ідея педагогічної творчості була у Василя Сухомлинського. Метою його діяльності було сформувати всебічно розвинену особистість, патріота своєї держави, особистість з вільними думками. Отже, становлення НУШ як стратегії навчання почалось ще задовго до сучасного оновлення освітнього сегмента.

Не зважаючи на це, наразі маємо найбільш точно сформовані вимоги та характеристики вчителя. Вчитель зараз це інноватор, особистість з креативними ідеями, науковим та критичним мисленням, здатністю самовдосконалюватись та змінюватись залежно від розвитку оточуючого середовища. У наказі «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель початкових класів загальної середньої освіти» висвітлена загальна інформація про стандарт, навчання та професійний розвиток учителя. Також є перелік функцій педагога, саме який є яскравою ілюстрацією багатогранності педагогічної діяльності та ще раз підкреслює важливу роль всебічного розвитку особистості вчителя.

Всебічний розвиток педагога передбачає дотримання єдності та взаємодії п'яти частин. Традиційними складовими частинами розвитку називають розумове, фізичне, трудове, моральне й естетичне виховання. Кожна з цих частин допомагає вчителю бути компетентним та сучасним, а також характеризує готовність до педагогічної діяльності, перспективи його професійного зростання, розуміння співвідношення власних бажань, особистих якостей та професійних вимог й обов'язків.

Головною мотивацією на стадії розвитку та самореалізації є формування життєвої філософії педагога, коли особистість виходить за рамки своєї професії, а його професійне становлення не зводиться до звичайного набору найкращих якостей.

Для адекватної підготовки та вдосконалення педагогічних кадрів у Пораднику вчителя (додаток А) представлена «Форма самооцінки для вчителя». Ця форма розроблена на основі досвіду Міжнародної асоціації «Крок за кроком» (International Step by Step Association, www.issa.nl), для професійного розвитку вчителів початкової школи. Вона організована навколо таких основних принципів якісної практики педагогів як: взаємовідносини, залучення родин, планування, оцінювання, методи викладання, навчальне середовище, соціальна інклюзія. Зазначені принципи якісної практики містять показники, які вчитель має оцінити у власній практиці і побачити сфери, що потребують удосконалення чи подальшого розвитку [2, с.163].

Вважаємо за потрібне акцентувати увагу саме на інтелектуальному розвитку, бо сучасні діти відрізняються своєю зацікавленістю до оточуючого життя. Вчителі мають знаходити відповіді на ті питання, які стосуються не тільки навчальної програми, а й оточуючого світу дітей. Високий рівень інтелекту у поєднанні з запалом, любов'ю до педагогічної діяльності допомагає молодому вчителю знаходити безліч нових ідей для плідної роботи. Розширення меж новаторства зацікавлює дітей, пробуджує жагу до знань, повагу до науки, культури.

Підсумовуючи вище сказане, можемо констатувати, що продуктивна педагогічна діяльність вчителя залежить не лише від його наукового розвитку чи досвіду роботи, а й у значній мірі від всебічного розвитку педагога. Аналізуючи запити стейкхолдерів, можна зробити висновки, що і вони підтримують інновації у сфері освіти майбутніх вчителів, які сприяють особистому самовдосконаленню та розвитку їх багатогранності. Всебічний розвиток особистості розширює можливості самореалізації особистості вчителя, гарантує педагогічні успіхи та досягнення, а також ілюструє професійні перспективи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інтернет-ресурс (<https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>)
2. Нова Українська Школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с. С.163.